

Handlingsplan 2015 – 2016

for Stiftssamarbejdet "Folkekirke og Religionsmøde"

Indledning

a. Overordnet mål:

Handlingsplanen er forankret i:

- F&R's formålsparagraf: "F&R's formål er med udgangspunkt i evangeliets forkyndelse, at styrke folkekirkens møde med andre religioner og livstydninger i Danmark"
- F&R's vision 2018: "F&R vil **skabe rammer** for ligeværdig dialog og forpligtende sameksistens med mennesker med anden religion eller livstydning i Danmark"

b. Satsningsområder:

Vision 2018 rummer fire satsningsområder:

- at opbygge og varetage **nationale folkekirkelige relationer** til andre religioner og livstydninger samt internationale samarbejdsrelationer
- at arbejde for **flere ressourcer og relevante strukturer** til håndtering af religionsmødet i folkekirken og det danske samfund
- at udvikle **praksisorienterede læringsmiljøer**, der styrker folkekirkens engagement i religionsmødet og relevans i et samfund præget af religiøs mangfoldighed
- at fremme den **religions- og pastoralteologiske refleksion** over religionsmødet i folkekirken

Satsningsområde 1: **nationale folkekirkelige relationer**

Satsningsområde	Vigtige pejlemærker i 2015-2016
"At opbygge og varetage nationale folkekirkelige relationer til andre religioner og livstydninger samt internationale samarbejdsrelationer"	- At igangsætte en fornyet refleksion over formål og relevante strukturer for samtalen mellem ledere og repræsentanter fra forskellige tros- og livssynssamfund i Danmark. - At sikre folkekirkelig deltagelse i relevante skandinaviske og europæiske netværk på religionsmødeområdet.

Handling/aktivitet	Formål	Målgruppe/samarbejdspartnere	Ansvar	Hvornår
1.1. Kristent-Muslimsk Samtaleforum (KMS)	- Facilitere arbejdet i Kristent-Muslimsk Samtaleforum med fokus på gennemførelse af en årlig lederkonference - Udpege tre repræsentanter til KMS' styregruppe - Markering af KMS' 10 års jubilæum i 2016	- Kristne og muslimske ledere i Danmark - KMS	- Sekretariatet - Styregruppen for KMS	- november 2015 - november 2016
1.2. Nordisk Religionsdialog-konferencer	10-15 danske deltagere fra hhv. F&R's bestyrelse, stiftsudvalg m.fl. deltager i de nordiske Religionsdialogkonferencer (med ekstern finansiering), for at opnå erfaringsudveksling og inspiration fra de nordiske folkekirker	- Bestyrelse - Stiftsudvalg - Andre aktører i folkekirken, som beskæftiger sig med religionsmødet	- Sekretariat	- 28.-30. sept. 2015 i Helsingfors - ultimo 2016 (forventeligt i Oslo)
1.3. European Council of Religious Leaders (Religions for Peace)	Arbejde for deltagelse i European Council of Religious Leaders via folkekirkelig biskop i rådet	- Biskopper - Religiøse ledere i Europa - Biskop emerita Elisabeth Dons Christensen har siden 2011 været medlem af European Council of Religious Leaders med F&R som sendende organisation. - EDC Ønsker at udtræde i 2015.	- Sekretariat - Biskop emerita Elisabeth Dons Christensen	- april/maj i hhv. 2015 og 2016
1.4. Journées d'Arras (Europæiske netværk for kirkelig islamdialog)	- At opnå erfaringsudveksling og faglig udvikling med europæiske kolleger - 1-2 danske deltagere i Journées d'Arras' årlige konference i hhv. 2015 og 2016.	- Folkekirkelige aktører, der professionelt arbejder med islamdialog	- Sekretariat	- 26.-30. juni 2015 (i Salzburg) 17.-21. juni 2016 (sted ?)

Satsningsområde 2: flere ressourcer og relevante strukturer

Satsningsområde	Vigtige pejlemærker i 2015-2016
” at arbejde for flere ressourcer og relevante strukturer til håndtering af religionsmødet i folkekirken og det danske samfund”	- At bringe folkekirken i spil som en ressource, der kan kvalificere det religionsmøde, der til dagligt foregår mange steder i det danske samfund. - At igangsætte en debat om og udvikle nye modeller for strukturer på religionsmøde-området i fx stift, provsti eller by.

Handling/aktivitet	Formål	Målgruppe/samarbejdspartnere	Ansvar	Hvornår
2.1. Tænketank vedr. religionsmøde-kvalifikationer i fremtidens uddannelsesforløb for præster i folkekirken	- Tænketankens arbejde skal sætte fokus på problematikken i uddannelsesinstitutionerne samt hos folkekirkelige interessenter - Tænketanken udarbejder en rapport med tilhørende anbefalinger - Tænketankens rapport og anbefalinger behandles efterfølgende i F&R's bestyrelse. På baggrund heraf træffes der beslutning om evt. videre handling på området	- Biskopper - Aarhus Universitet - Københavns Universitet - Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter - Landsforeningen af Menighedsråd - Præsteforeningen - Folkekirkens Mission/MKR - Eksterne ressourcepersoner	- FU/Bestyrelse - Sekretariat	- Tredje og sidste møde i tænketanken afholdes d. 25. marts 2015
2.2. Nedsætte 'Tænketank om etablering af evt. råd/nævn vedr. tros- og livssyn i Danmark'	- Tænketanken skal skabe netværk og refleksion sammen med samfundsaktører uden for det kirkelige regi og afdække behov for et evt. 'Råd/nævn vedr. tros- og livssyn i Danmarks'. Ressourcepersoner fra andre tros- og livssynssamfund søges inddraget i tænketanken - Tænketanken udarbejder en rapport med tilhørende anbefalinger, der fungerer som beslutningsgrundlag for	- Biskopper - Nøglepersoner fra stat, regioner, kommuner, folkeskolen, undervisningsområdet, sygehuse, civilsamfund, erhvervsliv m.fl. - Ressourcepersoner fra tros- og livssynssamfund	- FU/Bestyrelse - Sekretariat	- Tænketanken afholder tre møder i perioden sept. 2015 – februar 2016 - Herefter behandles tænketankens rapport og anbefalinger i bestyrelsen

	F&R's stillingtagen til evt. videre handling på området			
2.3. Udvikle samarbejdet mellem folkekirken og kommuner på mangfoldighedsområdet	- Sætte folkekirken i spil som en ressource, der kan kvalificere eksisterende religionsmøder i fx folkeskoler, børnehaver, boligforeninger osv., og hvor kommune og kirke gensidigt lærer af hinandens erfaringer - Erfaringsudveksling mellem kommuner på mangfoldighedsområdet mhp. at udvikle tænkning for samarbejde mellem kommuner og religiøse institutioner	- 'Frontløber kommuner' på mangfoldighedsområdet - Sogne involveret i religionsmødet - Kommunernes Landsforening - Provster - Præster - Stiftsudvalg - Skoleledere og andre kommunale institutionsledere	- FU/Bestyrelse	
2.4. Tage aktiv del i samfundsdebatten om religioners plads i et moderne samfund samt nye strukturelle udfordringer i det flerreligiøse samfund	- Systematisk at opfordre forskellige aktører, der kan kvalificere samfundsdebatten baseret på viden, erfaringer osv. - Aktiv medvirken i Folkekirkens Telt på Folkemødet på Bornholm	- Præster - Menighedsråd - Politikere - Meningsdannere - Bestyrelse	- FU/bestyrelse - Sekretariat	Folkemødet i hhv. 2015 og 2016
2.5. Nytænkning af strukturer for religionsmødeområdet i stifterne	- Udvikle nye modeller for optimale strukturer på religionsmødeområdet i fx stift, provsti eller by	- Biskopper - Aktører i stifterne - Stiftsudvalgene - Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter - Eksterne ressourcepersoner	FU/Bestyrelse	
2.6. Unge og religionsmødet	- Kvalificere eksisterende religionsmøder i samfundet med udgangspunkt i unge danskere virkelighed	- Ungdomsorganisationer - Uddannelsesinstitutioner	- FU/Bestyrelse	

Satsningsområde 3: **praksisorienterede læringsmiljøer**

Satsningsområde	Vigtige pejlemærker i 2015-2016
"at udvikle praksisorienterede læringsmiljøer , der styrker folkekirkens engagement i religionsmødet og relevans i et samfund præget af religiøs mangfoldighed"	- At tilbyde (ad hoc) læringsmiljøer på religionsmødeområdet i og uden for folkekirken – gerne i samarbejde med eksisterende faglige netværk for fx sygehuspræster, skole-kirkesamarbejdet, kirkegårdsforvaltere osv.

Handling/aktivitet	Formål	Målgruppe/samarbejdspartnere	Ansvar	Hvornår
3.1: Sognelæringsnetværk vedr. folkekirkens møde med nye spirituelle strømninger	- Gennem et praksisnært uddannelsesforløb for lægfolk og præster at sætte det enkelte sogn i stand til at tage hul på/videreudvikle mødet med samtidsspiritualitet lokalt - Udvikle ny viden og erfaringer i folkekirken på dette fagfelt	- 24 sogne fordelt i to landsdels-netværk	- Netværks-konsulenten	Oktober 2014 – marts 2016
3.2: Efteruddannelse for præster om Folkekirkens lokale møde med muslimer og islam	- Deltagerne får værktøjer til at arbejde konkret med relationen til lokale muslimer og til at gennemføre et mindre pilotprojekt, som afdækker samarbejdsmuligheder i det enkelte sogn. - Samtidig arbejder kurset med sammenhængen og brobygningen imellem dialogarbejdet og kirkens klassiske kerneydelser	- Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter - 16 præster	- Netværks-konsulenten	Februar 2015 – februar 2016 (3 moduler/15 kursusdage)
3.3: Udviklingsseminar for religionsmødestiftsudvalg	- Skal understøtte arbejdet i stiftsudvalgene og inspirere til udvikling af stiftsudvalgenes arbejde og strategi	- Stiftsudvalg	- Netværks-konsulenten	18. april 2015

3.4: Etablering af fagspecifikke læringsmiljøer om fx brugen af interreligiøse rum på sygehuse, plejehjem osv., kirkegårdes udfordringer i det flerreligiøse samfund eller gejstlig betjening i fængsler	- Skabe læring omkring religionsmødets konkrete udfordringer for fagmiljøer i og uden for folkekirken fx som ad hoc læringsmiljøer i samarbejde med eksisterende fora for specifikke faggrupper	- Institutions-præster - Sygehusprovsten - Ansatte på fx sygehuse, plejehjem, kirkegårde - Biskopper	- FU/bestyrelse	
3.5: Studietur for bestyrelse og biskopper	- I fællesskab hente inspiration i udlandet og styrke netværk og vidensudvikling på religionsmødeområdet på tværs af bestyrelse og biskopper	- Biskopper - Bestyrelse - Internationalt netværk	- FU/bestyrelse	2016

Satsningsområde 4: religions- og pastoralteologiske refleksion

Satsningsområde	Vigtige pejlemærker i 2015-2016
"at fremme den religions- og pastoralteologiske refleksion over religionsmødet i folkekirken"	- At sætte fokus på opprioritering af det religionsteologiske fagområde, involvering af mange aktører på fagområdet og tilførsel af flere ressourcer. - At der bliver skabt teologisk sprog og refleksion over religionsmødet, hvor solid teologiske tænkning skal kunne bidrage til varetagelse af hverdagens pastoralteologiske udfordringer i et flerreligiøst samfund.

Handling/aktivitet	Formål	Målgruppe/samarbejdspartnere	Ansvar	Hvornår
4.1. Koordinere religionsteologiske arbejdsgrupper i stifterne	- At fremme religionsteologisk tænkning blandt præster i folkekirken med fokus på pastorale udfordringer/erfaringer med religionsmødet	- Stiftsudvalg - Præster - Fagteologer fra fx universiteterne - FUV - Religionspædagogisk forlag (RPF)	- Netværks-konsulenten	Sept. – dec. 2015
4.2. Evt. nedsætte en arbejdsgruppe/tænketank om	Der indledes en drøftelse med biskopperne om, hvordan folkekirkens	- Biskopper - Fagpersoner fra folkekirken og universiteter	- FU/bestyrelse	

kirkelige handlinger i et flerreligiøst samfund	ritualer varetages i et flerreligiøst samfund (fx når blandede ægteskaber søger barnedåb, vielse eller begravelse). Evt. mhp. at der udarbejdes en vejledning til brug for præster, der skal varetage disse situationer	- Andre ressourcepersoner - Folkekirkerne i Norge og Sverige		
4.3. Teologisk synlighed/refleksion over religionsmødet	- Tydeliggøre og opkvalificere det teologiske sprog og den bagvedliggende refleksion omkring religionsmødet - Bidrage til den teologiske diskurs		- FU/bestyrelse	
4.4. Magasin om Religionsmøde	- Magasinet har et praktisk teologisk sigte og skal fremme og videreformidle refleksion over folkekirkens praksis og konkrete udfordringer i religionsmødet - Magasinet skal tænkes ind i F&R's samlede kommunikationsstrategi i forbindelse med etablering af ny hjemmeside	- Magasinets målgruppe er menighedsråds-medlemmer, præster, aktive i organisationer og andre, som arbejder med eller interesserer sig for religionsmøde - Skribenter til magasinet	Netværks-konsulent	- Udkommer to gange om året

Øvrige fokusområder:

- F&R vil i videst muligt omfang søge samarbejde med Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter for at sikre religionsmødets faglige udvikling og udbredelse i stifterne.
- F&R vil prioritere at samle op på nedsatte tænketankes arbejde, når der foreligger en rapport/anbefalinger fra tænketankene.
- F&R vil i 2015-2016 prioritere et konkret pilotprojekt (evt. med ekstern finansiering), hvor der udarbejdes et koncept for en religionsmødeaktivitet, som folkekirken lokalt har mulighed for at omsætte til handling.

Handlingsplanen blev vedtaget af F&R's bestyrelses d. 28. november 2014